

Altijd winnen.

Begin december verscheen de biografie van Marco van Basten. Onder de titel 'Basta' legde auteur Edwin Schoon een deel van de persoonlijkheid van de voormalig topvoetballer van Ajax, AC Milan en het Nederlands elftal bloot. Ronald Ockhuysen interviewde Van Basten over o.a. zijn drijfveren. Het artikel in het Dagblad van het Noorden kent de veelzeggende kop 'Altijd winnen'.

Binnen de ActionTypes benadering kunnen we naast de handelingsvoorkeuren ook de Diepe Motivationale Drijfveren (DMD's) dankzij de lichaam-geest verbinding met fysieke testjes achterhalen. Gemotiveerde acties vragen om een adequate spiertonus. De DMD-testjes laten zien wanneer die bij de persoon wel en niet ontstaat. Ieder mens blijkt een statische (hoe kom ik voor iets nieuws open te staan?) en een dynamische (waar ga ik voor?) drijfveer te hebben. Voor wat dat laatste betreft: sommige mensen gaan voor relatie (plezier), anderen voor competitie (uitdagingen aangaan) en weer anderen voor ontwikkeling op middellange termijn (voortdurende behoefte aan een vernieuwend plan). Na het testen horen we bij de mondelinge validatie stevast kenmerkende verhalen.

Basta.

Die lezen we ook in de artikelen over 'Basta'. Jeugdvrienden zeggen over Van Basten dat hij altijd wil winnen en dat hij daarin meedogenloos is. Marco daarover: "Dat eerste is waar, ja. Dat is een afwijking. Of ik daarin meedogenloos ben, weet ik niet. Ik wil gewoon altijd winnen. En daarbij zoek ik soms de grenzen op, dat wel. Winnen geeft gewoon een goed gevoel. Verliezen impliceert iets negatiefs, dat er iets aan mankeert. Daar word ik letterlijk niet goed van. Ik voel de verantwoordelijkheid dan volledig op mijn schouders rusten en praat mezelf naar beneden: ik ben dan niet creatief genoeg, niet slim genoeg, gewoon niet goed genoeg. Verliezen geeft mij het gevoel dat ik volledig heb gefaald. Dat gevoel slijt langzaam." Om te vervolgen met: "In mijn wereld is veel geoorloofd om de overwinning binnen te slepen. De grens wordt alsmaar verlengd. Wie de beste wil zijn probeert alles uit."

We herkennen de dynamische drijfveer competitie en dan de extrinsieke variant. Deze zegt letterlijk ik wil de ander verslaan en de beste zijn. Daarbij is in de ogen van de betreffende persoon veel geoorloofd, tot aan vals spelen aan toe. Diepe Motivationale Drijfveren (DMD's) zijn rechtstreeks gekoppeld aan ons emotioneel systeem. Het is de angst om te verliezen die hier voor tonus zorgt en de sporter doet vechten voor het beste resultaat. Het ligt dicht bij de oerdrang om te overleven.

Eerdere uitspraken van de topspits tonen de trainingsbehoeften van sporters met de drijfveer competitie extrinsiek. Van Basten vertelde dat hij van al zijn trainers iets heeft opgepikt. Uit zijn Milan periode was dat vooral dat elke oefening of trainingsvorm ergens om ging, aan het resultaat was altijd iets gekoppeld. Om echt gemotiveerd te trainen hebben deze sporters nodig dat ze zich voortdurend met anderen kunnen meten om zo invulling te geven aan de drang om de beste te zijn. Zou die gelegenheid er niet zijn dan lopen ze al snel veel minder gemotiveerd over het veld.

Trainerschap.

Hoe Marco van Basten in zijn loopbaan als trainer met het negatieve gevoel van slechte resultaten omging lezen we in een ander artikel. “Die lieten me niet los. De eerste twee dagen na een nederlaag voelde ik me ongelooflijk slecht. In de dagen erna krabbelde ik weer op, maar pas als ik weer won, liet de spanning me los. Ik verloor daardoor mentale kracht, dat merkte ik aan alles. Slaaptekort is fruikend.” Marco over zijn absolute wil om altijd te winnen: “Dat is een afwijking.” Het trainerschap was niet lang aan Van Basten besteed. Na een succesvol bondscoachschap, wisselde hij na een periode van twee jaar SC Heerenveen, de rol van hoofdtrainer bij AZ vanwege hartkloppingen in voor die van assistenttrainer. Een rol in de luwte om uiteindelijk te stoppen.

Betekenis.

Is het het een afwijking te noemen? In de kern niet, ieder mens heeft Diepe Motivationale Drijfveren met eigen behoeften en eigenaardigheden. Die behoeften vragen er om gevoed te worden, waarbij je wel in de gaten moet houden dat zowel te weinig als te veel niet goed is. Zo ook voor de drijfveer competitie extrinsiek. Te weinig (op routine eenvoudige taken aangaan, de autopilot) kan tot een bore-out leiden, te veel tot een burn-out. Bij dat laatste kun je denken aan een reeks nederlagen die het gevoel van falen geven, zoals Van Basten het in de derde alinea kernachtig beschrijft.

Als dit gevoel te lang aanhoudt dan liggen fysieke klachten op de loer. Het Japanse Seitai, waar de achtergronden van de diepe motivationele drijfveren aan zijn ontleend, spreekt in dergelijke gevallen van Excessive Partial Tension. Verstoringen van o.a. de psychologische, biologische en energetische systemen die tot langdurige klachten leiden en niet door goede nachtrusten overgaan. Klachten die een nieuw levensevenwicht nodig hebben om te kunnen verdwijnen.

Doorschieten in diepe drijfveren? Het kan de beste overkomen, zo blijkt uit het verhaal van Marco van Basten.

ActionTypes Academy©, januari 2020,
auteurs Peter Murphy en Bennie Douwes.